

Letnaka w 3 mesece L. 38.—, celo leto L. 75.—, v izdajstvu mesečno štoviška 30 st. — Oglasina za 1 ma prostora 1. 6.80 v. št. — Oglasni za trgovale in obrtne oglase 1. 1.—, za ocmr. 1. 1.80, oglase denarnih zavodov L. 2.—, Oglasni na prvi strani L. 2.—

Levičarji in desničarji v Rusiji

Zadnje čase je v Rusiji vrelo. BH se je odločil boj med Stalinovimi desničarskim mnenjem in levičarskim mnenjem Trockega. Šlo je pač za načelo, ali naj zmaga teoretične smernice Trockega, po katerih naj se sploh izloči iz javnega življenja vse, kar je izven strogo komunističnih načel, ali pa naj se uveljavijo praktična Stalinova načela, po katerih naj pride tudi jedno naroda, kmet do soudeležbe in veljave v vladi. V Rusiji je namreč brezpopojno potrebna obnova države. Brez kmeta pa ta obnova ni izvedljiva. Kmet dobi radi boljševe naklonjenosti do industrijskega delavca komaj tretjino predvojnne cene za svoje pridelke; nasprotno pa mora trikrat toliko plačati za industrijske izdelke. Zato se je zmanjšala njegova produkcija. S tem pa je bil zadel udarec vsemu, kajti če so vsi ti kmetje kriti potreb dežele, je takorekro konec njihove slave in moči. Stalin, praktičen kavkaški Gruzinec, je to uvidel in obračunal v opozicijo Trockega. Dne 3. januarja je moral kar 30 voditeljev opozicije v treh dneh odpotovati v najbolj zapuščene kraje Rusije. Trocki v samostojni mesteci v Turkestanu, Rakovski v nepoznani kraj gubernije Vjatka, da ima celih 500 km do železnice, Radek v tobojsko gubernijo in tako vsi ostali, ki so bili nekaj cvet ruske revolucije.

Če se ozremo zopet na 7. oktobra 1927., na slavnostno praznovanje desetletnice revolucije, ki je pokazala Lenina in Trockega kot dvoje velikih revolucionarnih figur, vidimo, da se je zaključilo deset let brez Lenina med živimi ter z izvanredno ponizanim Trockim. Trocki ne samo da ni dočkal desetletnice na čelu diktature, nego je bil kot »grobar revolucije« izključen iz centralnega odbora stranke 23. oktobra skupno z Zinovjevim in je danes pregnan v neznatno gnezdo Rusije.

Borba v ruski komunistični stranki med Trockim in Stalinom je plod dolgega, ostrega razpravljanja. Diskusija ali razpravljanje v ruski komunistični stranki ni bilo redkost. Dogajalo se je to celo še za časa Lenina. Toda tedaj je vsaka diskusija končala s tem, da je bila zaključena z mnenjem, ki ga je dal o predmetu Lenin, avtoriteta stranke. Po njegovi smrti take avtoritete, kot je bil Lenin, ni bilo več. Triumvirat, ki so nastali po njegovi smrti, tako oni prvi Zinovjev-Stalin-Kamenev, kot drugi Rikov-Stalin-Buharin, si niso mogli sami sebi dajati avtoritete. Ker sedaj ni bilo več žive Leninove avtoritete, so jo hoteli nadomestiti z njegovo besedo, z njegovim naukom. Tako je nastal tedaj neki nov nazor v Rusiji, nastal je pravi zakonik (kodeks) ruskih boljševekov, »leninizem«, ali kakor ga je Stalin opredelil, »marksizem v dobi imperializma«, ali teorija o načinu in taktiki proletarske diktature. Leninizem je obenem tudi poslednje pravilo, dogma strankinega učenja. Tisti, katerega smatra stranka za pravilnega tolača tega leninizma, je lahko nedvomno gotov, da zmaga v notranji borbi stranke, kajti le kot tak lahko računa na gotovo naklonjenost strankinega članstva.

Z rojstvom opozicije v Rusiji pa sta nastali kar dve smeri. Opozicija je v politiki vedno možna le tedaj, če nastopi kot odpor proti samovoljnemu delovanju neke stranke. Zato vidimo, da je v Rusiji vstal odpor, opozicija Trockega proti Stalinovemu centru. Začel je odločen boj med dvema naziranjima, »leninizmom« in »trockizmom«.

Neposredni povod hude borbe v Rusiji med opozicijo, »trockizmom«, in večino, »leninizmom«, se je našel v zunanji in notranji politiki sovjetske večine. Povoda v področju zunanje politike sta bila dva: 1) Neuspeh kitajske revolucije in 2) generalni rudarski štrajk v Angliji. V notranji politiki pa je bil povod vedno večji vpliv nove kmetijske buržoazije.

Opozicija je nastopila napram

centru, češ da v kitajski revoluciji ni nič narediti v prid internacionalne. Namesto da bi vodila razredno borbo, namesto da bi ustvarjala tako delavske kot vojaške sile, je internacionala šla preko vse razredne borbe. Ona se je vezala z liberalno kitajsko buržoazijo ter sklepala z njo zvezo ali koalicio za borbo proti evropskemu kapitalističnemu imperializmu. Radi tega je imela internacionala neuspehe, radi tega je propadla kitajska revolucija. »A kar je najhuje, pravi opozicija, namesto da bi komunisti izkoristili bojevitost kitajske buržoazije, kitajskega liberalizma za proletarsko revolucijo, je ravno ta buržoazija izkoristila komunistično pomoč za svoje lastne cilje.«

Centrum pravi v odgovor na kritiko opozicije, da je njena kritika skozi in skozi nestvarna, ker ne upošteva najmanj stvarnega položaja Kitajske. Kitajska je (pol)kolonialna dežela. Njena liberalna buržoazija vodi najhušo borbo proti imperializmu močnih zunanjih sil.

Zato je moral biti tudi način borbe v takem položaju po vsem drugačen. »Lenin označuje imperializem za zadnjo stopnjo kapitalističnega razvoja, zato je potrebno v boju proti njemu združenje vseh revolucionarnih stremiljenj.« Na II. kongresu komunistične internacionale je rekel Lenin: »Priporočam zvezo in koalicio proletarijata z liberalno buržoazijo kolonialnih in polkolonialnih dežel v svrhu revolucionarnih gibanj.« — Vsi ti pogoji so bili dani v Kitajski. Zato se je upošteval tudi naveden način borbe. »Če bi torej komunisti v Kitajski vzeli v svoje roke vso oblast, pravi centrum, bi s tem samo odvrnili od sebe vse množice, ki so se borile na strani Kuomintanga (narodne stranke), kajti v očeh teh množic bi izgledali le kot nov sovražnik. — Način borbe kom. internacionala torej ni kriv, da slednja ni prišla na Kitajskem do diktature, temveč je krivo to, da stvarni položaj ni bil v korist proletarske revolucije.«

Internacionala je organizirala v Angliji med delavstvom neki angleško-ruski delavski odbor. Angleško-ruski odbor, sestavljen iz članov angleško-ruskih sindikatov, je imel nalogo delati za združenje svetovnih delavskih sindikatov, je imel nadalje cilj postati organ svetovnega delavskega razreda ter biti sposoben, da pozove v boj proti imperialistično-kapitalističnim vojnim težnjam vse delavske množice, ko pride čas. Opozicija je odbor na početku navdušeno pozdravila ter mu še bolj izkristalizirala program. Ko pa stavka, ki se je začela na pobudo omenjenega odbora, ni uspela, je opozicija napadla stranko, češ da s svojim oportunističnim ne doseže nič, kot ni dosegla na Kitajskem. Edini neznan uspeh, pravi opozicija, je, da je internacionala ustvarila generalni zbor ali svet in s tem pa seveda razbila angleško-ruski odbor.

Večina odgovarja, da je njen način III. internacionala zelo koristen. Slednja je prišla potem imenovanega odbora v dotiko z angleško delavsko množico ter dokazala svetovnemu proletarijatu, da zmaga le tedaj, če se združi.

To je — na kratko — jedro onega velikega spora v Rusiji, ki je preteklo leto obračal nase pozornost vsega sveta. O nekaterih nadaljnjih podrobnostih spregovorimo v prihodnjem članku.

Novi ruski poslanik bo prispele v Rim v nedeljo

RIM, 31. Novi sovjetski poslanik pri Kvirinalu g. Kurski bo prispele v Rim 5. februarja. Iz Moskve je odpotoval 28. t. m., a se bo nekaj časa ustavljal na Dunaju.

Nezgodna na morju

BARI, 31. Neki podmornik je v bližini Brindisija zavozil v ribiško jadrnico iz Barija. Jadrnica se je prevrnila, devet mož pa, ki se je nahajalo na krovu, se je rešilo. Podmornik je jadrnico zavelele v pristanišče Brindisija.

Zasedanje velikega fašistovskega sveta

RIM, 31. Sinoči ob 22 se je sestel k seji veliki fašistovski svet pod predsedstvom načelnika vlade on. Mussolinija. Seje so se udeležili ministri Federzoni, Belluzzo, Ciano, Fedele, Giurati, Rocco, Volpi; državni podtajniki Suardo, Grandi, Giunta; nadalje on. Turati in drugi člani velikega sveta. Veliki svet je začel proučevati načrt za reformo nacionalnega zastopništva. Po poročilu ministra on. Rocca se je začela razprava o načrtu. Seja se je zaključila ob pol uri čez polnoč. Veliki svet bo nadaljeval svoje delo 2. februarja ob 22.

Višji zdravstveni svet je bil po preureditvi včeraj ustoličen

RIM, 30. V palači Vittoriana se je danes izjutra sestel višji zdravstveni svet, ki je bil preurejen na podlagi zakona z dne 23. junija 1927. Zasedanje sveta je otvoril državni podtajnik pri ministertvu za notranje zadeve Suardo, ki je v svojem govoru predal novemu svetu najprej pozdrave načelnika vlade, potem pa očrtal njegove naloge.

Najpomembnejše naloge sveta, je rekel med drugim državni podtajnik, obstajajo v skrbni za telesno zdravje italijanskega naroda, katerega življenjska moč mora ostati neokrnjena. Da se obvaruje pred vsako nevarnostjo fizičnega in moralnega propadanja, je postalo neobhodno potrebno proučiti vprašanje, kako disciplinirati vse socialne in življenjske pojave tudi s higijskega stališča. Da se to doseže je bil višji zdravstveni svet preurejen in spopolnjen z novimi tehničnimi, pravnimi in upravnimi močmi.

Zato predstavlja, je nadaljeval državni podtajnik, ustoličenje tega prenovljenega sveta, v katerem so zastopani higieniki in sodniki, kemiki in zdravniki, živnozdravniki in inženirji, naravoslovci in specialisti, pravnik in izvedenci ter predstavniki raznih upravnih ustanov države, slovesen dogodek. »Vse delo, za katero se je predsednik vlade vedno zanimal, bo za italijansko ljudstvo zelo koristno. Fašistovski režim tudi v tem pogledu ni držal križem rok, kakor najbolj zgovorno pričajo mnogi zdravstveni zakoni in odredbe, ki so bili izdani v dobi od oktobra 1922. do današnjega dne.«

»Naši pradedje,« je zaključil državni podtajnik svoj govor, »so vpadljivo življenje z drevosom dobrega in slabega, ki se med seboj neprestano borita. In ta neprestana borba ne dopušča miru niti odmora. Za njen uspešni izid moramo seči po vseh najnovejših iznajdbah vede ter iskati vedno novo orožje in nova povelja. Tudi na tem polju je neprestani napredek predpogoj uspeha. Višji zdravstveni svet, ki pričinja novo dobo svojega delovanja, bo moral izvršiti važne naloge. Vlada je prepričana, da jih bo častno izvedel ter na ta način s svojim kamnom prispeval k zgradbi velike bodočnosti.«

Državnemu podtajniku, katerega govor je bil sprejet z velikim odobravanjem, je odgovoril predsednik sveta sen. Machiava. Nato je prešel višji zdravstveni svet na dnevni red svoje prve seje.

Načelnik vlade prisostvoval večjam milice

RIM, 31. Davi se je podal načelnik vlade v bližini Nettuno, kjer je prisostvoval vajam častnikov in prostakov nacionalne milice, ki obiskujejo drugi točaj za zračno obrambo.

Novi italijanski poslanik v Tokiju

RIM, 31. Japonska vlada je vzela na znanje imenovanje grofa Pompeja Aloisija za novega italijanskega poslanika v Tokiju.

Babica konfinirana

CUNEO, 31. Pokrajinska komisija je obsodila na konfinacijo za dobo dveh let babico Matildo Castramando, ker je ohranila mnogo splavov.

Prestolonaslednik princ Humbert

prispele v Aleksandrijo

ALEKSANDRIJA, 31. Davi ob 8. uri je prispele v Aleksandrijo kraljarka »San Giorgio«, na kateri potuje prestolonaslednik Humbert. Prestolonaslednika so pozdravili ob njegovem prihodu zastopnik kralja Fuada, italijanskega poslanika v Kairu, italijanski konzul v Aleksandriji in drugi dostojanstveniki. Ob 10. uri se je podal v avtomobilu v mesto, kjer si je ogledal predvsem italijanske šole in italijansko bolnišnico. Prebivalstvo je prirejalo prestolonasledniku povsod, koder se je peljal navdušene ovacije. Nastanil se je v hotelu »Claridge«. Popoldne je prispele alexandrijsko mesto prestolonasledniku sprejem v parku Antoniadis.

Nota Male antante glede dogodka v Sv. Gotthardu

Izjave ministra Titulesca

RIM, 31. Včerajšnja vest o odhodu romunskega zunanjega ministra Titulesca iz Rima se je izkazala kot netočna: Minister je odloži svoj odhod za nekoliko dni. Davi je imel razgovore z ministroma Roccem in Federzoniem ter s predsednikom poslanske zbornice Casertanom.

Ker je bil minister Titulescu obveščen o vestih, ki so jih priobčili nekateri inozemski listi in glasom katerih naj bi bil njegov poset v Rimu povzročil zakasnitev protesta Male antante glede incidenta na madžarski meji in po katerih naj bi tvorila vsa zadeva predmet trgovskega pogajanja med Rimom in Bukarešto, je izjavil minister zastopnik agencije »Stefani« naslednje:

»One vesti so tendenciozne v vsakem pogledu. Pred dnevi sem izjavil zastopnikom inozemskega tiska, da sem že predhodno izrazil svoje soglasje z omenjeno noto, ki ugotavlja dobesedno, čeprav se naslanja na pravilnik o poizvedovanju Družbe narodov, da ni došlo do nikakega spora med neposredno prizadetimi državami in da v notih podpisane države nikogar ne obtožujejo in sumničijo, ampak se obračajo na svet Družbe narodov le s prošnjo, naj pravčasno prepreči še težje incidente ali posledice, ki bi utegnile nastati.«

»Nota bo izročena še pravočasno za prihodnje zasedanje sveta Družbe narodov. Če pišejo listi, da se je glede te zadeve, v kateri nima Italija nikakega drugega interesa, kot služiti miru in dobremu sporazumu med narodi, barantalo, so delati tej veliki koristi krivico, ki je vredna vsega obsojanja. Kar se pa tiče vesti, da je bil protest enostavno odgojen, dokler se ne konča moj poset v Rimu, moram s smehom priznati, da postavlja jo v kaj čudno luč sredstva romunske diplomacije in vezi, ki spajajo in bodo spajale Romunijo in Italijo v evropski politiki. Te vezi sta še bolj utrdila priprani sprejem, katerega sem bil deležen, in lojalnost razgovorov, ki sem jih imel v Rimu.«

K tem izjavam pripominja »Giornale d'Italia«: »Točne in lojalne izjave romunskega zunanjega ministra Titulesca, katerega politična dalekovidnost je bila v Italiji že zadostno ocenjena, definitivno razjasnile hudobne namene insinacij nekaterih francoskih in jugoslovenskih listov.«

Trgovinske vezi med Jugoslavijo in Brazilijo

RIM, 31. Agenciji »Roma« poročajo iz Ria de Janeiro, da je jugoslovenska vlada obvestila brazilsko, da je pripravljena podpirati ustanovitve direktne paroplovne zveze med Brazilijo in Jugoslavijo, da se olajša prevoz kave namenjene v Jugoslavijo in druge balkanske države. V Jugoslaviji se bodo zgradila skladišča, kakor izgleda, z namenom, da se ustvari na jugoslovenskem ozemlju prevozno središče za ves bližnji vzhod. Leti parniki bodo prevažali iz Jugoslavije v Brazilijo cement, suhe češnje itd.

Stresemannov govor v nemškem državnem zboru

Vznesenjenjo v Parizu

BERLIN, 30. Na današnji seji državnega zbora je imel Stresemann važen govor, ki ga v naslednjem na kratko posnemamo: Državna vlada je tekom preteklega tedna obrazložila Družbi narodov v posebni spomenici svoje vidike glede varnostnega in razorožitvenega vprašanja. Prihodnje zasedanje odbora Družbe narodov za razorožitev se prične 15. marca. Nemčija se je izrazila pripravljeno sodelovati na zasedanju tega odbora.

Nemčija se je docela razorožila in sklenila s svojimi bližnjimi in daljnimi sosedmi celo vrsto arbitražnih pogodb. Trditve, da ne more Družba narodov doseči svojega cilja, če se njene članice potom medsebojnih pogodb delijo v razne tabore, je pač brez vsake podlage. Javnost ne sme dobiti vtis, da se varnost ene države vzpostavi na račun drugih držav, ker bi si tako varnost razlagala le kot ustvarjanje svetovnega mira, kot utrjevanje gotovih položajev in ne kot splošno medsebojno sporazumevanje.

Nemška poslanica Družbi narodov priča jasno o poštenih namelih Nemčije in ne pomeni poslabšanje položaja, ustvarjenega v Locarnu. Vendar pa so se odnosi med Nemčijo in Francijo nekoliko poslabšali, ker se Porenje doslej še ni izpraznilo. Če nameravajo Francozi izprazniti Porenje le pod pogojem, da Nemčija se boji zanjati varnost, ki bi jo mogla eventualno ogroziti, tedaj so spregledali, da je s sklenitvijo locarnskega pakta, prevzela vse možnosti varnostne obveznosti. Kdor bi ji hotel naprti še novih dolžnosti, dokazuje, da ne veruje v Locarno. Če pa je temu tako, tedaj je nepotrebno, da se take in tudi druge pogodbe sploh sklepajo. In za obveznosti, ki jih je prevzela Nemčija z locarnskim pogodbom, je jamčila celo Anglija. Nadaljnje zahteve bi torej ne žalele samo Nemčije, marveč tudi Anglijo.

Minister je nadaljeval, da pomenijo zahteve po novih garancijah za jamstvo le hinavstvo, ki ga javnost ne bo mogla več trpeti. — Končno pa je odločno stavil zahtevo, naj se Porenje izprazni, ker pomeni po njegovem mnenju sporazum med Nemčijo in Francijo podlago za mir v Evropi.

PARIZ, 31. Stresemannov govor na včerajšnji seji nemškega državnega zbora je napravil na pariških kroge globok vtis. Listi napovedujejo, da bo Briand na današnji seji senata Stresemannu odgovoril. Listi se bavijo s tem napovedanim odgovorom precej na široko in domnevajo, da je Briandovo zadržanje tekom včerajšnjega dne v zvezi z njegovim predvidevanjem odgovorom. Pripomniti je namreč treba, da ni hotel včeraj nikogar sprejeti. Da bo Briand odgovoril že danes, pa sklepajo tudi tja, da docela upravičene ugotovitve, da namreč noben list ni prejel Stresemannovega govora, ki bi zamožgal razburiti vso evropsko javnost če bi ne našel v takojšnjem Briandovem odgovoru primerne protitutele.

Pogajanja za konkordato

med Vatikanom in Albanijo

RIM, 31. Pogajanja za sklenitev konkordata med sv. stolico in albansko republiko so do sedaj uspešno potekala spricho dobre volje na obeh straneh. Kakor zagotavljajo v vaticanskih krogih, bodo pogajanja kmalu privedla do konkretnega zaključka.

Poleg albanske misije, ki je razpravljala z državnim tajnikom kardinalom Gasparrijem, je prispele v Rim tudi apostolski delegat za Albanijo mons. Della Pietra, ki se poluradno zanima za potek pogajanj.

Proračunska komisija poslanske zbornice se bo sestala dne 7. februarja

RIM, 31. Kot smo že včeraj poročali, je bil predsedstvu poslanske zbornice predložen državni proračun za poslovno leto 1928-29. Predsedništvo zbornice je dalo proračun takoj v tisk, da se bo lahko čimprej razdelil med poslance. 7. februarja se sestane proračunska komisija, ki bo imenovala poročevalce za posamezne proračune in za nekatere zakonske osnutke, ki spadajo v njeno kompetenco.

Novi inozemski konzuli v Jugoslaviji

SPLIT, 31. Angleška vlada je imenovala za podkonzula v Dubrovniku g. Waldfielda Harrova. Za konzula argentinske republike v Splitu je bil imenovan g. Angelo Pazara-Lastra.

Jugoslovenska narodna skupščina

sprejela davčni zakon v načelu

BEOGRAD, 31. Na današnji dopoldanski seji narodne skupščine je bil davčni zakon v načelu sprejet in se bo jutri pričela specialna debata. Po običajnih formalnostih je podal poslanec Sečurov kot poročevalec večine davčnega odbora zaključno poročilo. Tekom svojega govora se je zapletel v prerakanje z opozicijskimi poslanci. Poslanec Pavle Radić je pred zaključkom debate ponovno stavil predlog, naj se davčni zakon vrne skupščinskemu odboru v svrhu izboljšanja in spopolnitve. Vlada večina je njegov predlog spet odklonila. Sledilo je načelno glasovanje o novem davčnem zakonu, ki je bil sprejet s 182 proti 72 glasovoma. Seja je bila nato zaključena, prihodnja se vrši jutri dopoldne.

V zmislu sporazuma med načelniki parlamentarnih skupin prične jutri dopoldne narodna skupščina z razpravo o državnem proračunu. Debat o davčnem zakonu se bo nadaljevala na jutrišnji dopoldanski seji.

Poslanski klub

demokratske zajednice bo danes glasoval o Davidovičevem predlogu

BEOGRAD, 31. Poslanski klub demokratske zajednice je nocoj po celodnevni razpravi zaključil debato o včerajšnjem predlogu Ljube Davidovića. Opoldne je bila seja radi glasovanja v narodni skupščini prekinjena ter se je nadaljevala ob 16.30. Glasovanje se bo vršilo jutri dopoldne ob 10. uri.

Nervoznost, s katero so politični krogi ves dan napeto pričakovali rezultatov, je dosegla zvečer svoj višek. Pred prostori kluba demokratske stranke se je zbralo mnogo poslancev drugih strank, predvsem pa novinarjev, ki so slehernega demokratskega poslanca, ki je prišel iz kluba, takoj obkolili in skušali izvedeti od njega vse podrobnosti. Ko se je doznalo, da je glasovanje odgojeno na jutrišnji dan, so se začele širiti po Beogradu najrazličnejše govorice. Tako so vladni krogi zatrjevali, da je začel Davidović popuščati in da bo na jutrišnji seji sprejeta kompromisna resolucija. Davidovičevci so te vesti odločno dementirali ter izjavljali, da vtraja Davidović slej ko prej pri svojem stališču in da se bo jutri vršilo izključno le glasovanje o njegovem včerajstavljenem predlogu.

Takoj po seji so se ponovno nadaljevala posredovanja in konference na vse strani. Demokratski ministri so se umaknili v kabinet dr. Marinkovića in so imeli dolgotrajno konferenco. Iz njihovih vrst so se pozneje razširile vesti, da se bodo ločili od stranke, če bo sprejet predlog Davidovića. Ta je imel že med sejo daljšo konferenco s svojimi ožjimi prijatelji in se je često sestajal z dr. Veljkovićem in Grolom. Tekom popoldneva je imel tudi daljšo konferenco z dr. Zerjavom.

Nemška trgovinska bilanca deficitna

BERLIN, 31. Nemške trgovinske in finančne kroge je doletelo veliko razočaranje. Tisk poskuša sicer ublažiti vpliv dogodka, a brez uspeha. Resnica je, da zaznamuje trgovinska bilanca v letu 1927. uvoz v znesku 14 milijard mark, izvoz pa v znesku 10 milijard. Da sanira položaj svoje zunanje trgovine, bo morala Nemčija izvažati mnogo več kot do sedaj. V to svrhu bi morala zmanjšati svoje proizvodne stroške. Baš v tem obstajajo vse težave, kajti še večja racionalizacija proizvodnje se da v Nemčiji le težko doseči, znižanje delavskih plač pa je naravnost nemogoče, saj je pokazal spor med delavci in delodajalci v železarski industriji, kakšne posledice bi utegnile imeti takšno znižanje.

Pogreb letalca Nardinija

FIRENZE, 31. Na svečan način se je včeraj izvršil v Firenzah pogreb ponesrečenega letalca maresjala Nardinija. Pogrebu so prisostvovali zastopniki oblasti, razne ustanove in velika množica meščanov.

DNEVNE VESTI

Čehoslovaška in konkurenčna borba
Trst-Hamburg

Iz Prage nam pišejo:

Čehoslovaška kot pretežno izvozna država nima preveč zavidne lege. Kot dežela, ki uvaža mnogo strovin in izvažja 80% svojih izdelkov, težko čuti pomanjkanje najboljše izvozne poti — t. j. morja. Čehoslovaška je oddaljena od Severnega morja 500 km, a od Jadranskega morja 600 km.

Te nedostatke blaži v veliki meri okolščina, da je Čehoslovaška spojena s Severnim morjem po reki Labi in po Odri z Baltičkim morjem ter da jo na jugu spaja Donava s Crnim morjem. Poleg tega ji omogočajo alpske železnice in južna železnica ceno zvezo s Trstom.

Od navedenih rek ima največji pomen Laba, po kateri je šlo 9,6% vsega čehoslovaškega izvoza in 8,8% celokupnega uvoza. Za pravilno ocenitev pomena reke Labe pa je dalje treba imeti pred očmi dejstvo, da je bilo devet desetih vsega blaga, ki ga je Čehoslovaška izvažala preko Hamburga, prepekljan po Labi, medtem ko je šlo po železnici le 1/10 tega blaga. V l. 1926. je Čehoslovaška izvažila preko Hamburga 2.890.000 ton blaga, od katerih je šlo 2.480.000 ton po Labi, a ostalih 410.000 ton po železnici.

Donava ima mnogo manjši pomen nego Laba. Po Donavi je šlo v l. 1926. 1,3% celokupnega čehoslovaškega izvoza, a uvoženo je bilo 3,7% celokupnega uvoza. Kot se vidi, služi torej Donava v večji meri uvozu, a Laba izvozu. V prometu po Donavi pa se opaža v zadnjem času večja živahnost. To se vidi po prometu v bratislavskem pristanišču, ki je poskočil v zadnjem letu v primeri s prejšnjim za eno petino.

Celokupni čehoslovaški promet preko Hamburga je petkrat večji nego preko Trsta. Pri tem se opaža skoro nerazumljivo dejstvo, da gre mnogo blaga, ki je namenjeno na bližnji vzhod, preko Hamburga. In to kljub temu, da bi bila pot preko Trsta krajša za celih 4300 kilometrov!

Tarifni položaj je sedaj tak, da je kljub tej ogromni razliki v dolžini omenjenih izvoznih poti preko Hamburga in preko Trsta pot po Labi mnogo bolj po ceni nego druga, in to kljub temu, da je postal prevoz po železnici proti Trstu mnogo cenejši in da so tudi čehoslovaške tarife za blago, ki je namenjeno za izvoz preko Trsta, izredno nizke. Tarifna borba, o kateri se v tukajšnjih (čehoslovaških) trgovskih krogih bolj in bolj razpravlja, se torej vodi med obema morjema izključno glede prevoza po železnici.

To borbo vodijo potemtakem nemške železnice z železnicami ohih držav, ki prihajajo v poštev za čehoslovaški izvoz preko Trsta. Te poslednje so Italija, Jugoslavija, Avstrija, Ogrska in Čehoslovaška sama. Čehoslovaško narodno-gospodarsko društvo je pridrilo pred kratkim o tem predmetu zanimivo predavanje, ki ga je imel docent Šmid. V svojih izjavah je predavatelj omenjal, da je bilo storjenih že več poskusov, da bi se napravil tej borbi konec s sporazumom. Bil je dosežen začasn sporazum, ki velja od 1. januarja 1927. do 30. junija 1928. Posebne zvezne tarife določajo ceno prevozu do Trsta in do Hamburga. Ta borba med Hamburgom in Trstom je po mnenju govornika za čehoslovaško trgovino škodljiva. Kot vse podobne borbe se bo tudi ta končala s sporazumom, ki pa bo tak, da bo prevoz proti vsem pristaniščem podražal.

Govornik je dalje rekel, da tarifne borbe niso izjave nemške železnice, temveč železnice ohih držav, ki posredujejo prevoz do Trsta. Te so izdale zelo borbeno proglas, kateremu je morala slediti borba. Vprašanje pa ima tudi svojo politično stran. V mirov-

ni pogodbi se je namreč Avstrija obvezala, da bo uveljavila na svojih železnicah tarife, ki bodo za tržaško pristanišče ugodne. To je izkoristila tudi Čehoslovaška, ki je priredila svoje tarife tako, da je postal prevoz do Trsta za 60% cenejši. Nemci pa so zahtevali tedaj tarifno enakost tudi v prid Hamburgu in tako je prišlo do zelo ostre borbe.

Omenjeni začasni sporazum je to borbo ublažil in koncem tega meseca se bo vrnila nova tarifna konferenca, na kateri se bo napravilo vse mogoče, da se najde podlaga za odstranitev tega nasprotja med severom in jugom.

Imenovanje občinskih svetovalcev

Zakon o reformi občinskih uprav, ki je uveljavil namesto prejšnjih občinskih svetov in odborov potestate, predvideva tudi ustanovitve posebnih občinskih svetovalcev, ki bodo sodelovali s potestati. Kot se poroča iz Rima, se dela sedaj na organizaciji takih svetovalcev za one občine, ki imajo od 20.000 do 100.000 prebivalcev. Upa se, da bodo po vseh teh mestih koncem februarja imenovane komisije, ki bodo poslovale. Izvzete bodo one občine, ki imajo še vedno občinske komisije. Za te občine se mora najprej poskrbeti za imenovanje komisarja in zato se vprašanje občinskih komisij odloži.

Kot je razvidno že iz števila prebivalstva teh občin, gre povsod le za večje mestne in ne za kmetijske občine.

Cestna uslanova

V ministrstvu za javna dela se dokončujejo priprave za ustanovitve avtonomnega cestnega podjetja, ki bo prevzelo skrb za vzdrževanje cest. Vprašanje kompetence te ustanove je že rešeno v tem smislu, da prevzame skrbstvo samo za ceste I. razreda. Teh cest je okoli 20.000 kilometrov. Od teh 20.000 kilometrov se bo po rimskih vestih uredilo 6 km v prihodnjih štirih letih. Prve ceste, ki pridejo na vrsto, so obmejne ceste od Ventimiglia do Genova, ceste v rimski okolici in v okolici večjih mestnih središč države.

Rojstva, smrti in poroke v Trstu

dne 29. januarja 1928

Rojeni: 6;
mrtvi: 3;
poroke: 15.
dne 30. januarja 1928
Rojeni: 17;
mrtvi: 18;
poroke: 4.

Iz tržaškega življenja

Ženska, ki jo je podrl kolesar, umrla.

Predsinocnim ob 22.30 je umrla v mestni bolnišnici 55-letna kmetica Ana Milič iz Saleza pri Proseku, o kateri smo poročali, da jo je predvčeršnjim predpoldne, ko se je vračala iz mesta domov, podrl v bližini Kontovele neki kolesar, ki je potem zbežal. Kakor znano, si je nesrečna ženska pri padcu hudo pretresla možgane ter si prebila lobanjo. Reva je izdihnila v globoki nezvesti, iz katere se skoro ves čas ni prebudila.

Kdo je bil kriv: Šofer ali vino?

Škofi predor Sandrinelli je predpreteklo noč okoli 24. ure korakal po delavsko oblečen meščaku, katerega neredni, opotekajoči koraki so razodevali, da je precej globoko pogledal v kozarec. Bil je to 44-letni težak Anton Furlan, stanujoč v ulici Industria št. 8. Nekako sredi predora je privozil Furlanu naproti avtomobil, katerega je vodil 30-letni šofer Fran Kovačič, stanujoč na Vrdele-Timignano št. 1488. Ko ga je zagledal, se je mož skušal umakniti na pločnik, toda zdi se, da so mu v trenutku noge odpovedale pokorščino, kajti čeprav je šofer naglo zavil v stran, je avto zadel Furlana z blatobranom in

ga podrl. Mož je padel tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. Šofer mu je takoj priskočil na pomoč, mu pomagal v avto ter ga prepeljal v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurški oddelki. Zdraviti se bo moral najmanj mesec dni.

Nesogoda pri delu

Ko je 36-letni železničar Fran Lorusso, stanujoč v zagati Pozzo št. 4, večeraj zjutraj popravil na glavnem kolodvoru zavoro pri nekem vozu, se je nenadoma sprožila močna vmet, ter ga udarila s tako silo v glavo, da je zadobil hudo rano na čelu. Nesrečni železničar se je zatekel v spremstvu nekoga tovariša v mestno bolnišnico, kjer je dobil prvo pomoč. Nato je bil na lastno željo prepuščen domači negi. Zdraviti se bo moral kakih 14 dni.

Porota

Nadaljevanje obravnave proti Ciru Aiello.

Poskušeni umor v tovarni Adria-Soda

V nedeljo smo poročali o pričetku obravnave proti Ciru Aiello, obtoženemu nameravanega poskušnega umora na osebi inž. Marija Muzzattija iz Vidma.

Včeraj se je obravnava nadaljevala z zasliševanjem sodnih izvedencev v orožju. Kot tak je poklical pred predsednika mestni orodžar Aninher, ki je koj po zločinu dobil v roke orožje, s katerim je Aiello streljal proti inženirju. Samokres dobi orožar tudi na obravnavi in pove svoje zaključke v tej zadevi. Izvedmo, da je orožje še danes uporabno, ima zelo kratko cev, kar da državnemu pravdniku snov za daljšo diskusijo o tem predmetu, kajti zakon predpisuje za osebno varnost samokrese s najmanj 171 mm dolžine. Samokres je na bobenček, kalibra 7 mm. V njem so še trije naboji, ki so nedotaknjeni, kar kaže, da obtoženec ni govoril resnice, ko je dejal, da mu samokres ni deloval. Na razna vprašanja pa izvedenec navsezadnje izjavi, da je mogoče, da se je v obtoženem žepu nahajala kakšna tvarina, ki je slučajno zašla za petelina in tako preprečila, da bi ta udaril na naboj.

Predsednik: Je li to orožje pripravno za usmrtitev?

Orožar: Ako bi s tem orožjem obtoženec zadel na pravo mesto, bi prav z lahkoto umoril inženirja. Kropla ga je le oprasnila inženirja in ni niti ranila podkožnega tkiva. Imel je srečo.

Inženir Muzzatto je v splošnem izpovedal, kakor pravi obtožnica. Povedal je, da je bil obtoženi preskrbel delo v Trstu, a poslednji ni hotel o tem ničesar slišati. Omenjenega večera je bil nekoliko vinen in je že pred zločinom grozil.

Po zaslišanju inženirja čita predsednik brzogovorne odgovore na vprašanja, ki jih je naslovil na bolnišnico in vojaško sodišče v Firencah, kjer bi moral imeti spise, ki naj dokažejo, da je obtoženec svoj čas zelo trpel na epilepsiji (božjasti).

Vojaško sodišče se ni odgovorilo, iz bolnišnice pa so poslali kartelo, iz katere je razvidno, da je Aiello bil v tem zavodu v marcu 1918. v opazovanju baš radi božjastih napadov. Toda takrat so zdravniki, upoštevajoč močne živčne krize (konvulzije), menili, da je Aiellova bolezen nekaka histerična nervoza, ne pa epilepsija. Vendar pa je takrat dobil Aiello trimesečni dopust.

Državni pravdnik: Aha! Aiello je hotel dobiti dopust in se dal prepeljati v bolnico. To je vse. Torej ne odgovarja resnici, da je ta klinika izdala za Aiello spravevalo, ki naj bi izključilo njegovo odgovornost za zločin, ki ga je bil izvršil pri vojakih.

Odvetnik Pollicci: Obtoženec trdi, da je imel na grbi neko obravnavo!

Predsednik: Pomirite se, gospoda! Ako je Aiello bil pred sodnijo, bomo dobili tozadevne spise.

Rihard Delneri je bil uslužben

pri Adria - Soda pove, da je skušal iti inženirju na pomoč. Toda Aiello je tudi njemu grozil s samokresom in kričal: «Proč, proč».

Enako izpove mizar Karel Venzlich.

Inženir Zeni je slišal, ko je obtoženec dejal inženirju Muzzattiju: «Med nama dvema se ni vse končalo» in «Mi je žal, da samokres ni deloval, sicer bi inženir sedaj bil mrtel».

Predsednik: Ste li mogli razbrati, kakšno je bilo vsaj na videz obtoženčovo duševno stanje?

Priča: Aiello je bil miren, hladen in čisti!

Važno je pričanje Florijana Cavaleto, ki je čuvaj v tovarni Adria - Soda. Videl je usodnega večera obtoženca na dvorišču tovarnice. Ker je videl, da je Aiello odpuščen, ga je vprašal, kako je prišel tja. Aiello mu je odgovoril, da je prišel skozi dvorec. Na vprašanje, kam gre, je odgovoril Aiello, da išče inženirja. Del je tudi roko v hlačni žep in pokazal samokres.

Predsednik: Kaj ste storili potem?

Priča: Obvestil sem čuvaja Leonardona in telefoniral ravnateljstvu tovarne.

Predsednik: Ste slišali, Aiello? Aiello: Nisem še nikdar videl tega gospoda!

Predsednik: Čudno. Ravno na njegovo opozorilo, je ravnateljstvo telefoniralo karabinerjem, ki so pa prišli prepozno na lice mesta, če-tudi jim je direkcija dala avto na razpolago.

To so vse priče v obravnavi in predsednik vpraša zastopnika javne tožbe in branitelja, ako smatrajo obravnavo za zaključeno.

Odvetnik Pollicci nato v daljšem govoru zahteva, da se obtoženca da psihijatom v pregled, kajti že spravevalo, oziroma poročilo klinike v Firencah bi po zakonu samojelo zadostovati, da se smatra tako zahteva za upravičeno. So pa v obravnavi še druge stvari, ki tvorijo mogočno podlago za to zahtevo. Aiello n. pr. zanika pogovore z osebami, ki so bile zaslišane na obravnavi in so obtoženec vrgle v obraz trditve, o katerih verodostojnosti ni mogoče skoro dvomiti. Mnenje braniteljev je, ne le, da je Aiello epileptik, temveč da stoji pred porotniki bebec, ki ni daleč od blaznosti. Zato je potrebno, da se v tej obravnavi da odločno besedo dušeslovcem, ako se boče zadostiti pravici.

Diskusije o tem predmetu se vlečejo še daleč v popoldansko zasedanje.

Posebe vmes državni pravdnik in odvetnik Franchini iz Trsta. Odločitev v tej zadevi pade danes zjutraj.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Odgovor «Vedette dell'Isanzo» «Goriški Straži»

Kot je morda našim čitateljem znano, je «Goriška Straža» v zadnji svoji številki odgovorila na komentarje urad. goriškega fašistovskega glasila «Vedette dell'Isanzo», po katerih naj bi bila «Zadruga Zveza» dajala podporo listu «Goriški Straži». «Goriška Straža» je v omenjeni številki pozvala «Vedette dell'Isanzo», naj ji dokaže, da je res dobivala podporo od «Zadruga Zveze». Ako to stori, ji da petdesetkrat toliko nagrada kot je podpora ter vrh še 5000 lir. Ako pa tega ne dokaže, da pribije javno, da je takšno pisanje nizkотно in podlo. «Vedette dell'Isanzo» je na to večeraj odgovorila in vnovič ponatpisala kos svojega komentarja, ki je bil že v eni izmed prejšnjih številkih priobčen. V njem da je pisala, da je pač dala «Zadruga Zveza» podporo le Katoliški tiskarni, ki izdaja «Goriško Stražo». «Tu se govori», pravi «Vedette dell'Isanzo» dalje o financiranju tiskarne, ki izdaja časopis «Goriško Stražo», ne pa naravnost o financiranju časopisa. Šele potem da se bo videlo, na kak način se je uporabil denar, ki ga je dala «Zadruga Zveza» Katoliški tiskarni.

Zopet kolo, ki izgine

V Goriški so zadnje čase postala kolesa naravnost misteriozna. Pušči ga pred trgovino, v katero moraš vstopiti po opravih, hitiš iz trgovine, kjer odpraviš prej ko mogoče, ker se bojiš za kolo, ko pa prideš zopet na cesto — kolesa ni več. Ako ga pušči v veži pred kakim uradom, se po navadi istotako zgodi z njim. Se celo na prefekturi, to je v palači, kjer se nahaja kvestura, ni kolo varno; to izpituje dogodek, ki se je zgodil te dni. Raznašalec telegramov po Gorici, brzi Ludvik Than je prinesel pred dnevi na prefekturo, katere palača se nahaja na Travniku, telegram ter pustil v veži svoje kolo. Ko se je vrnil, kolesa ni bilo več. Tat ga je bil odpejal. Than je moral peš domov.

Ne preklinjaj!

Morda se še najde kje, ki ne ve, da je prepovedano preklinjati na javnih prostorih ter tudi ni lepo kaj takega delati doma v krogu svoje družine in otrok. Energično so nastopile proti preklinjanju oblasti, ki so določile za onega, ki ga bodo zasačili pri preklinjanju, stroge kazni. In evi jih zopet dva, ki sta se pustila zasačiti ter zato morala sprejeti tudi primerno kazen: orožniki so napravili «kontravencijon» melemu Jožetu Devetaku iz Standerja, ker so ga zasačili, da je na cesti preklinjal; istotako so storili z nekim Karlom Gorjupom, štirin 32 let, iz Cepovana. Ne samo kaznivo, tudi nedostojno je preklinjati!

Smučarska tekma na Laznah

Goriški smučarski klub je preteklo nedeljo organiziral na Laznah nad Cepovom, kjer je najboljše zimsko športno izletišče v naši pokrajini, smučarsko tekmo. Kljub slabemu vremenu se je odpravilo na Lazne precejšnje število goriških in drugih športnikov. Med vnetimi športniki je bilo videti tudi več držnih športnikov. Tekmovalci so morali preleteti progo 15 km, za kar je prvi redni tekmovalc uporabil 1 uro 31 in 34" časa. Torej povprečno 10 km na uro.

Tekma se je pričela ob 10 uri in 55 minut, ko je dal Franc Furlani, časomerec, znamenje za odhod prvega tekmovalca, za katerim je sledil drugi po preteku 30 sekund.

Tekmo je dobil neki diletant — domačin.

Razen tekmovalcev, ki jih je organiziral zgoraj omenjeni klub in izmed katerih je prišel prvi Natale Soghizi, ki je preletel progo v 1 uro 31 in 34", so se prijavili k tekmi in tekmovali tudi domačini, ki so prišli na mesto v sledečem redu: 1) Bogomil Skok, ki je vozil brez palice radi pobabljenega roke in pretekel progo v 1 uro 38 minutah in 6 sekundah, 2) Ludvik Gorjup, 3) Vladimir Makuc, 4) Alfred Gruden.

IZPRED SODIŠČA

O romanopisec in njegovih — po njegovem mnenju — nepoštenih razprodajalcih romanov.

Rimando in Silvestri sta se imenovala ona dva, ki sta se morala v pondeljek dopoldne zagovarjati pred goriškimi sodniki radi različnih prestopkov. Doma sta iz južnih pokrajin Italije. Nosita se dovolj «šik». Zglašila sta se k prizivu, ker ju je obsodil pretor v njihovi odsotnosti prvega na 3 mesece in 15 dni zapore ter na 350 lir kazni, drugega pa na 3 mesece zapore in 300 lir kazni, kar da sta obojufala nekakega romanopisca «z bujno fantazijo» — kot je trdil odvetnik zagovornik gospoda Marotta, vsak za trideset izvodov njegovega romana «Lubezen in kazen», ki jima jih je dal v razprodajo pod gotovimi pogoji. Ta dva da mu pa ništa prinesla izkupička za prodano knjigo. Vrh tega ju je obsodil, da sta prišla v njegovo stanovanje v Gorici in mu odnesla čisto nove čevlje, v zameno pa mu pustila čisto raztrgane. — To obade tajita. Romanopisec z «bujno fantazijo» pa je nato pobegnil iz svojega stenoovanja ter ni plačal najemnine, kar je potrdila sama gospodinja pred pretorjem.

Obtoženca pravita, da sta res

dobila od romanopisca njegove romane, katerih na prvi ni mogel razprodati, ker mu je oblast baje to prepovedala, zato so končali — v stranišču. Drugi pa pravi, da jih je prodal, toda to, kar je izkupiti sanje, je komaj zadostovalo, da je kril potne stroške, ki jih je imel s razprodajo. Razumljivo ob današnji krizi na književnem trgu.

Prizivno sodišče je že z oziroma na moralno jako slabo sliko romanopisca samega, ki je pobegnil, ne da bi prej plačal svojo gospodnjo, ter radi pomanjkanja dokazov spreminilo prvo razsodbo in obtoženca oprostilo.

ŠTURJE

Smrtina kosa.

V nedeljo popoldne je umrla na Koviču v svojem štiri in sedemdeset letu daleč okrog znana mati revežev posestnica Barbara Skvarča roj. Krapež. Včeraj ob devet uri smo jo pokopali izpred Škafarinarjev na čomač pokopališču. Pokoj njeni duši, prizadetim nešo sožalje!

BORZNO POROČILO

Trst, 31. januarja 1928.
Amsterdam 759.50-765.50, Belgija 261-265, Francija 74.10-74.40, London 91.95-92.15, New-York 18.83-18.89, Španija 317-323, Švica 962-964, Atene 24.75-25.25, Berlin 447-453, Bukarešt 11.05-11.90, Praga 55.85-56.15, Ogrska 327-333, Dunaj 263-269, Zagreb 33.05-33.35.
Uradna cena zlata (30. l.) L 364.51; vojnoškodninske obveznice 73.60.

Naročajte „Edinost“

MALI OGLASI

VOZ, lahek, štirikolesen, s plohom se proda. Via Ferriera 3 10/

GLASOVIR Seifert, s kovinasto ploščo, se preda radi selitve. Via Raffineria 5/11 10/

KRONE, srebrne, plačam 1.36, goldinarje 3.60. Signorello, Corso Vitt. Em. 2. 105

KUPIM do 200 m mreže in 400 m bodičaste žice za ograjo vrta. Ponudbe na gostilna Mohar, Jelšane. 106

ZLATARNA Albert Ponh
Trst, Via Mazzini 46
Kupuje zlato, srebro in krone. Popravlja in prodaja zlatarino. — Cene zmerne.

Božjast

In druge živčne bolezní se ozdravijo uspešno s slovitiimi praški in tabletami kemično-farmaceutičnega zavoda Cav. Glodevo Cassadrini v Bolonji, ki jih predpisujejo najboljši kliniki sveta, ker predstavljajo najuspešnejše in gotovo ozdravljenje. — Dobivajo se v Italiji in zunaj v glavnih lekarnah. — Zvezek št. 14 se pošilja brezplačno. 1124

ZDRAVNIK
dr. Franc Gruden
ordinira
v Trstu Via S. Lazzaro 23/II
(zraven kavarne Roma)
od 10.30 do 13
V Nabrežini ordinira samo popoldne
od 14-18 (na lastnem domu)

NA OBROKE
Čebele, paletota, delni plašči, tkanine, perila, platno, dežniki, gileti, volne i pullover, blage velour i. t. d.
Znižane cene! Pogoji ugodni!
Via Roma 3, III. nadstropje

P O D L I S T E K

V. J. KRIZANOVSKA:

Pajčevina (1)

Roman v štirih delih

PRVI DEL

I.

Bilo je okrog sedme zvečer in julijska vročina je pojemale, da si solnce še vedno razlivalo svoje goreče žarke po snažnih ulicah večjega trga v okolici Königsberga. Delavnik se je končal in stanovalci so hiteli domov k počitku.

Kraj trga, na koncu ozke stranske ulice, vzdolž katere so se na obeh straneh raztezali vrtni in ograjeni sadovniki, se je skrivala samotna hišica. Od zoba časa je že počnela, se nagibala na stran, a streho je pokrival mah; toda iz notranjosti kažeča se snažnost in urejenost ji je pridajala prijazno, celo veselo lice. Čisto umite šipe njenih treh okenc so se bleščale kakor zrcala, a skozi vezane zaves se videl cvetlične lončke balzamina in geranije; v majhnem vrtcu pred hišico so cveteli mak, šipe in solnčnica; kozji parkeljci in divja trta so pokrivali utico slonečo ob zidu.

Na pragu odprtih hišnih vrat je stala sveža plavalna deklica kakih desetih let. Z roko si je

zakrivala oči pred solncem in nestrpno gledala na ulico. Končno je zagledala dvokolesni voziček, ki je bil naložen s koši perila in katerega je pehala pred seboj ženska v spremstvu štirinajstletnega dečka. Deklica jima je stekla naproti.

— No, Lizika, — je vprašala delavka, ki je obstala in si obrisala pot z lica, — ali si vse naredila, kakor sem rekla?

— Da, mama. Pometla sem in vse pospravila; krompir je kuhan, a kava je v peti. Zdaj pa je še oče tu, s kruhom! Takoj sedemo k večerji; a dokler ne vstopi, utegnemo še koše pobrati, — je veselo odgovorila deklica in se vpregla v voziček.

Ko je gospodinja vstopila v hišo, je z Lisikino pomočjo pogrnila mizo s čistim, daš starim prtom, ter prinesla skledo s kadečim se krompirjem.

Gospodar je v tem trenutku vstopil. Bil je to mož visoke postave in suhljat, star okrog petdeset let. Sop svetlih plavih lasi izpod kape se je močno odražal na zagorelem in trdnem obličju. Bil je oblečen v platnen jopič, a pod pazduho je držal pol hleba kruha.

Drukinja je sedla za mizo k večerji, a med jedjo so se pomenkovali, kako si razdele delo po večerji. Žena je morala pobavrtati perilo, možu je bilo nacepiti drv, a otroka sta dobila nalogo, natrgati trave za kozo.

Drdranje koles na ulici je vzbudilo njih pozornost. Pojav kočijev v tej pusti stranski ulici je bil nekaj tako izrednega, da je vsa družina skočila na noge in stekla k vratom in si radovedno

ogledovala dvovprežni voz in gospoda s slamnikom. Poleg njega je ležal kovčeg, a na sprednjem sedcu je stal koš, v katerem je ležalo nekaj škricelijev.

— Kakšen tujec, ki je pomotoma semkaj zašel, — je rekel delavec.

V tem trenutku se je kočija ustavila pred hišo.

— Ali koga iščete? — je vlijudno vprašal gospodar.

Novi prišlec se je zagrohotal.

— Našel sem, kar sem iskal: tebe, Malvino in otroka, — je odgovoril prišlec in skočil na tla.

— Za vraga, ali sem se tako izpremenil, da me nisi spoznal, Oswald?

— Teodor! Ti? — sta istočasno vzkliknila delavec in njegova žena ter stekla k njemu in ga pozdravila.

Po prijateljskih objemih so nesli kovčeg in druge reči v hišo, a kočijaža je prišlec odpustil, ko mu je nadodala marko napitnine. Ko je Malvina videla tako radodarnost, jo je popadla dobrohotna nevolja.

—